

LATVIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
LETTON A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
LETÓN A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 8 May 2000 (morning)
Lundi 8 mai 2000 (matin)
Lunes 8 de mayo del 2000 (mañana)

3 hours / 3 heures / 3 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Write a commentary on one passage. Include in your commentary answers to all the questions set.
- Section B: Answer one essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Section A : Écrire un commentaire sur un passage. Votre commentaire doit traiter toutes les questions posées.
- Section B : Traiter un sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres) ; les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Sección A: Escriba un comentario sobre uno de los fragmentos. Debe incluir en su comentario respuestas a todas las preguntas de orientación.
- Sección B: Elija un tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

A daļa

Aprakstiet vienu no tekstiem

1a Lai panāktu pasaules vienotību, indivīdam, tāpat kā tautai, jāmainās augšup. Būt cilvēkam nenozīmē ne individualitāti noliegt, ne arī to pārspīlēt: tas nozīmē pakļauties dievišķam likumam. Sabiedrības dzīvē indivīds ir tas pats, kas tauta vispasaules mērogā. Agrāk runāja par mīlestību un pienākumu pret tuvāko, ar to saprotot ģimeni, kaimiņus, tautu; šodien tas ir līdz-cilvēks neatkarīgi no sociālā stāvokļa, konfesijas un rases. Sirds atveras pasaulei. Nav nekā svarīgāka par apziņu, ka otram ir tādas pašas tiesības dzīvot kā man un tev.

Mieru nevar panākt Apvienotās Nācijas vien; jāmainās katram pašam un jāsaprot, ka visi cilvēki ir Dieva bērni.

15 Jau skolā bērnos un pusaudžos vajadzētu modināt izpratni, ka viss ir vienots, un tas sasniedzams, mācību plānā ietverot citu tautu un rasu reliģiju un literatūru. Runa nav par Eiropu un Āziju, bet par visu cilvēci, jo radošais gars nesaistās ar telpu un laiku.

20 Vakar nejēdzīga bija militāristu slepkavošanas kāre, bet šodien ne mazāk sekli ir nejēdzīgie jaunbagātnieki un aprobežotie dogmatiki, kas kavē cilvēka gaitu uz kopību. Kara katastrofas ārējās pēdas Rietumeiropā ar fanātisku čaklumu lielāko tiesu ir likvidētas, bet nu 25 pienācis laiks uzmanību pievērst iekšējām struktūrām. Otrā pasaules kara laikā Kalkutā bada nāvē nomira divi miljoni cilvēku; bet cik eiropiešu pēc šā kara gājuši bojā aiz gara nabadzības, tas nav aprēķināms.

Katrs egoisms ir noplicināšanās, taču vislaunākais ir 30 nacionālais egoisms. Tāpat kā indivīds, kam rūp tikai sava Es labklājība, ir cilvēkam naidīgs resp. slims, tā arī tauta, kura mūsdienās pievēršas tikai savas pašas mērķiem, neizjuzdama atbildību pasaules priekšā, ir naidīga kultūrai un cilvēkiem.

- 35 Mēs neesam mēmi rīki aklās varas rokās, katrs' indivīds vai nu ceļ pilnīgāku, uz cilvēku orientētu pasauli, vai arī to grauž.

Zenta Mauriņa. Kas ir vienotība. 1963.

Kā autore iesāk šo eseju?

Kādi kontrasti izmantoti tekstā?

Kādā formā autore pauž savus uzskatus?

Vai rakstītais pārlicina?

1(b) GĀJIENS PA LATVIJAS ZEMI

Un atkal es nonācu pie kādām
mājām, kur, likās, neviens vairs nedzīvoja.
Varbūt guļ dienasvidu?
(Mūžīgā diendusā — tik garus gadus.)

- 5 Kur tad ir saime? — es jautāju, bet
neatbildēja neviens. Tikai kokos
bija dzirdama tāda kā vaidēšana.

- 10 Saimes vairs nav. Viņi palīdzēja
partizāniem. Viņus aizveda projām,
bet suni nošāva. Suns viņus aizstāvēja.

Ir atkal pienācis laiks, kad
suns ir mūsu vienīgais aizstāvis.

- 15 Kam tad viņi palīdzēja? Baltajiem?
Sarkanajiem? — To mēs nezinām —
esam tikai koki, bet vedēji runāja
šīs zemes valodā.

- 20 Un es gāju tālāk un nonācu
pie citām mājām, bet atkal bija tas pats
stāsts: vienus aizveda uz Krieviju,
otrus aizveda uz Vāciju,
bet vedēji — tā kā nokaunējušies gan —
dažreiz runājuši latviski, kaut
uniformas bijušas dažādas.

VALDIS KRĀSLAVIETIS

[1989]

- Ko izsaka dzejoļa nosaukums?
- Par kādiem vēsturiskiem notikumiem dzejolī vēstīts?
- Kā raksturoti tautas ienaidnieki?
- Kāda ir dzejoļa tonalitāte?

B daļa

Uzrakstiet sacerējumu par VIENU no sekojošiem tematiem. Tam jābūt saistītam ar vismaz diviem no trim Trešās daļas darbiem. Iespējamās atsaucēs uz citiem darbiem, taču tām nebūtu jāveido atbildes pamats.

2. Aplūkojiet pagātnes nostaļģijas **vai** nākotnes sapņu lomu studētajos darbos.

3. Salīdziniet negatīvos (sliktos) raksturus studētajos darbos. Cik svarīga ir to klātbūtne un kā tā palīdz satura risinājumā, vai atsedz autora idejas?

4. Aplūkojiet konflikta lomu studētajos darbos.

5. Daži autori sevi redz kā skolotājus un savus darbus kā mācības. Kādā veidā studētos darbus varētu uzskatīt par mācībām?

6. Salīdziniet darbības vietu un atmosfēru vismaz divos studētajos darbos.

